

ታህሳስ 06 ቀን 2009 ዓ.ም

ዳኞች፡- አልማው ወሌ

ሙስጠፋ አህመድ

አብርሃ መሰለ

አብዬ ካሳሁን

እትመት አሰፋ

አመልካች፡-አዲስ ጋዘና ፕላስቲክ ፋብሪካ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር

ነ/ፈጅ ዘገዮች ግደይ ቀረቡ

ተጠሪ፡- አቶ ሰለሞን ኃይሌ የቀረበ የለም ... ከተባለ በኋላ ቀረቡ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ለሰበር አቤቱታው መቅረብ ምክንያት የሆነው በተጠሪ ክስ አቅራቢነት የተጀመረውን ክርክር ሲመለከት የቆየው የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት አመልካች ከአሁን ተጠሪ ዕዳ አለብህ በማለት የቀነሱትን ብር 2,000/ሁለት ሺህ ብር/ ስርዓቱን ተከትለው የተቀነሰ ባለመሆኑ ለተጠሪ እንዲመልሱላቸው የሰጠውን ውሳኔ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ ተመልክቶ ማዕናቱ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት በመሆኑ በፌዴራሉ ሰበር ሰሚ ችሎት ታይቶ ሊታረምልኝ ይገባል በማለት አመልካች ጥቅምት 25 ቀን 2008 ዓ.ም የተባረ 02 ገጽ የሰበር አቤቱታ ስላቀረቡ ነው፡፡

አቤቱታቸው ከሥር ፍርድ ቤቶች የመዝገብ ግልባጭ ጋር ተገናዝቦ ከተመረመረ በኋላ ተጠሪው ሥራቸውን በራሳቸው ፈቃድ ሲለቁ በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 31 መሠረት የአንድ ወር ማስጠንቀቂያ ሳይሰጡ ሥራ በመልቀቃቸው በፈቃዳቸው አንድ ወር ደመወዝ ከከፈሉ በኋላ ከሌሎች ክፍያዎች ጋር ቀላቅለው የአንድ ወር የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያን ጭምር በመጠየቃቸው ገንዘቡ እንዲመለስላቸው የተወሰነበት አግባብ ተጠሪ ባሉበት ሊጣራ የሚገባው

ሆኖ በመገኘቱ ተጠሪ መልስ እንዲሰጡበት ታዘዘው መልስ ያቀረቡ ሲሆን አመልካችም የመልስ መልስ አቅርበዋል።

ክርክሩ በዚህ አግባብ ተጠናቋል እኛም ጉዳዩ ለሰበር እንዲቀርብ ከተወሰነበት ነጥብ አንጻር ጉዳዩን በመመልከት አመልካች ከተጠሪ የቀነሱት ብር 2,000/ሁለት ሺህ ብር/ እንዲመልሱለት የተወሰነበት አግባብ መሰረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት መሆን አለመሆኑን መርምረናል። እንደመረመረውም ለሰበር አቤቱታው መቅረብ ምክንያት የሆነው ብር 2,000/ሁለት ሺህ ብር/ የተጠሪ የወር ደመወዝ ሲሆን አመልካች የሚከራከሩት ተጠሪው በራሳቸው ፈቃድ ሥራ ሲለቁ የአንድ ወር ማስጠንቀቂያ መስጠት ከህግ የመነጨ ግዴታ እያለባቸው ይህንኑ ሳይፈፀሙ ሥራ በመልቀቃቸው የአንድ ወር ደመወዝ ያስከፈሏቸው መሆኑን ጠቅሰው አከፋፈሉም ተጠሪው አምነውበት በፈቃዳቸው ገቢ ያደረጉት ስለመሆኑ ይከራከራሉ። ተጠሪ በበኩላቸው በአመልካች ፋብሪካ ሲሰሩት የነበረው ሥራ በፈቃዳቸው የለቀቁት የአንድ ወር ማስጠንቀቂያ በመስጠት ከመሆኑም በላይ ገንዘቡን ገቢ ያደረጉት ተገደው በመሆኑ የስር ፍርድ ቤቶች ዳኝነት መሠረታዊ የህግ ስህተት አልተፈፀመበትም ተብሎ እንዲፀናላቸው ይከራከራሉ። በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ክርክር ወቅት ይህንኑ ገንዘብ ተጠሪ የአንድ ወር የማስጠንቀቂያ ጊዜ ሳይሰጡ ሥራ ስለለቀቁ አመልካች ቀንሰው ያስቀሩ ለመሆናቸው አስመዝግበዋል።

በመሠረቱ አንድ ሠራተኛ በራሱ ፈቃድ ሥራ በሚለቅበት ጊዜ ለአሰሪው የሰላሳ ቀናት የማስጠንቀቂያ ጊዜ ሊሰጥ እንደሚገባ በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 31 ሥር የተደነገገ ሲሆን ሰራተኛው ይህንን ማስጠንቀቂያ ጊዜ ለአለመስጠቱ የተረጋገጠ እንደሆነ ለሰራተኛው ከሚከፈለው ክፍያ ከሰላሳ ቀናት ክፍያ ያልበለጠ ካሳ ለአሰሪው ሊከፍል እንደሚገባም በአዋጁ አንቀጽ 45 ሥር ተደንግጓል። የዚህ ካሳ አከፋፈል ሰራተኛው ለአሰሪው የማስጠንቀቂያ ጊዜ ያለመስጠቱ ሥልጣን ባለው አካል ተረጋግጦ ካሳው ሲወሰን የሚከፈል መሆኑን መረዳት ተገቢ ነው። ከሥር መዝገቡ መገንዘብ የሚቻለው አመልካች በተጠሪው በኩል በህግ የተቀመጠው የማስጠንቀቂያ ጊዜ እንዳልተሰጣቸው ያላረጋገጡ ከመሆኑም በላይ ገንዘቡን ቀንሰው ያስቀሩት ራሳቸው ለመሆናቸው አምነዋል። አመልካች ከክፍያዎቹ እንዲቀንስባቸው ያቀረቡት ፈቃድ ስለመኖሩም በጽሑፍ በተጠሪው ተፈርሞ የተረጋገጠ ማስረጃ በዚህ ረገድ ሥልጣን ለተሰጣቸው የሥር ፍርድ ቤቶች አልቀረበም። ይልቁን አመልካች በሥር ፍርድ ቤት ያስመዘገቡት ተጠሪው የአንድ ወር ጊዜ ማስጠንቀቂያ ባለመስጠታቸው ብር 2,000/ሁለት ሺህ ብር/ ቀንሰን አስቀርተናል የሚል ነው። አሰሪው ከሰራተኛው ክፍያ ውስጥ የራሱን ጉዳይ ራሱ በመዳኘት ገንዘብ ቀንሶ ለማስቀረት የሚፈቅድ ግልፅ ህግ በሌለበት ሁኔታ አመልካች ለተጠሪው የሚከፈል ክፍያን ቀንሰው ማስቀረታቸው ተገቢነት የሌለው ከመሆኑም በላይ ተጠሪው ከሚከፈላቸው ገንዘብ ውስጥ

አከራካሪ የሆነው ገንዘብ እንዲቀነስ መስማማታቸውን የሚያሳይ ማስረጃ ተጠሪ በፊርማቸው ያረጋገጡበት ሰነድ ሳይቀርብ ቀንሰው ያስቀሩትን ገንዘብ ለተጠሪው እንዲመልሱ የተሰጠው ውሳኔ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ውሳኔ ሆኖ አላገኘነውም። ስለሆነም ተከታዩን ወስነናል።

ው ሳ ኔ

1. በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 13531 ሐምሌ 15 ቀን 2006 ዓ.ም በዋለው ችሎት የተሰጠውና በፌዴራሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 155830 መስከረም 20 ቀን 2008 ዓ.ም በዋለው ችሎት የፀናው ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት ያልተፈፀመበት በመሆኑ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 348(1) መሰረት ፀንቷል።
2. የፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ውሳኔው መፅናቱን አውቆ እንደ ፍርዱ እንዲያስፈፅም የዚህ ችሎት ውሳኔ ይተላለፍለት ብለናል።
3. በዚህ ችሎት የወጣ ወጭና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።

መዝገቡ ተዘግቷል። ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።